

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS BESLUT

av den 22 december 1998

om Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) femte ramprogram för forsknings- och utbildningsverksamheter (1998–2002)

(1999/64/Euratom)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT
FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 7 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽³⁾, och

av följande skäl:

1. Ett flerårigt ramprogram som omfattar alla forskningsverksamheter, inbegripet demonstration och utbildning på kärnenergiområdet, och som skall genomföras genom särskilda program för forskning och utbildning kan antas i enlighet med artikel 7 i fördraget.
2. Det har befunnits lämpligt att för perioden 1998–2002 anta ett nytt ramprogram i syfte att säkerställa kontinuiteten inom forsknings- och utbildningsverksamheten på kärnenergiområdet.

3. I enlighet med artikel 4.2 i rådets beslut 94/268/Euratom av den 26 april 1994 om ett ramprogram för gemenskapens verksamhet inom forsknings- och utbildningsområdet för Europeiska atomenergigemenskapen (1994–1998) ⁽⁴⁾, skall kommissionen, innan den lägger fram sitt förslag till femte ramprogrammet, låta utföra en extern utvärdering av förvaltning och genomförande av gemenskapens verksamhet under de fem år som föregår denna utvärdering. Utvärderingen, de slutsatser den innehåller samt kommissionens ställningstaganden har sänkts till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

4. Europeiska atomenergigemenskapens forskning på kärnenergiområdet måste återspegla det behov som för närvarande föreligger av att utveckla säkra och godtagbara energisystem som uppfyller normerna, respekterar miljön och är konkurrenskraftiga i fråga om produktionskostnader.

5. Femte ramprogrammet bör inriktas på ett begränsat antal ämnen. Dessa verksamheter bör i form av indirekta åtgärder genomföras som ”nyckelåtgärder”, som samlar verksamheterna (som sträcker sig från grundforskning via tillämpad och generisk forskning till utveckling och demonstration) inom en sammanhängande helhet i syfte att inrikta dem

⁽¹⁾ EGT C 173, 7.6.1997, s. 30 och EGT C 291, 25.9.1997, s. 16.

⁽²⁾ EGT C 14, 19.1.1998, s. 59.

⁽³⁾ EGT C 355, 21.11.1997, s. 38.

⁽⁴⁾ EGT L 115, 6.5.1994, s. 31. Beslutet ändrad genom beslut 96/253/Euratom (EGT L 86, 4.4.1996, s. 72).

strategiskt på en gemensam europeisk utmaning eller ett gemensamt europeiskt problem, forskning och teknisk utveckling av verksamheter av generisk art och insatser som främjar ett optimalt utnyttjande av och ger ökad tillgång till forskningens infrastrukturer.

6. Femte ramprogrammet bör dessutom, utöver de tematiske aspekterna, innefatta övergripande aspekter som omfattar samarbete med tredje land och internationella organisationer, spridning och utnyttjande av forsknings- och utbildningsresultat samt utbildning och rörlighet för forskare.
7. Detta förfaringssätt förutsätter att den potential för vetenskaplig och teknisk kvalitet som finns inom gemenskapen bibehålls och förstärks under fullt beaktande av de ansträngningar som görs av gemenskapens viktigaste internationella partner.
8. Samarbetet med alla tredje länder och internationella organisationer måste intensifieras, i synnerhet för att nå målet om en fredlig användning av kärnenergin. Det är nödvändigt att gemenskapen även i fortsättningen spelar en betydande internationell roll inom området för säkerhet vid kärnklyvning, särskilt i förhållande till länderna i Central- och Östeuropa och till de stater som har uppstått ur f.d. Sovjetunionen. Det är också viktigt att i förekommande fall fortsätta det internationella samarbetet med tredje land inom området för kontrollerad termionukleär fusion.
9. I artikel 4.1 i fördraget föreskrivs att forsknings- och utbildningsverksamhet på kärnenergiområdet skall syfta till att komplettera medlemsstaternas insatser. Gemenskapens insatser skall därför göra det möjligt att lägga ett mervärde till de insatser som görs i medlemsstaterna.
10. Ett finansiellt referensbelopp i den mening som avses i punkt 2 i Europaparlamentets, rådets och kommissionens förklaring av den 6 mars 1995 ⁽¹⁾, införs i detta beslut för ramprogrammets totala varaktighet, utan att detta påverkar budgetmyndighetens befogenheter enligt fördraget.
11. Det finansiella referensbeloppet för det femte ramprogrammet torde behöva ses över om nya medlemsstater ansluter sig innan ramprogrammet löper ut.
12. Gemenskapens deltagande i ramprogrammet bör motsvara den budgetplan som gäller för hela den period som programmet omfattar. Hänsyn bör tas till att en ny budgetplan kommer att förhandlas fram under den tid som femte ramprogrammet löper. Om det finansiella referensbeloppet inte skulle vara förenligt med det belopp som finns tillgängligt för forskning inom den då gällande budgetplanen, eller om det inte skulle finnas någon gällande budgetplan, måste ett nytt belopp fastställas, enligt de villkor som anges i fördraget. Likvärdiga arrangemang bör finnas för forsknings- och utbildningsprogrammen. I avsaknad av sådana arrangemang kan forsknings- och utbildningsprogrammen inte genomföras, eftersom det inte skulle finnas någon rättslig grund för de utgifter som planeras enligt dessa program.
13. De kriterier som har fastställts för att välja ut de verksamhetsområden som skall omfattas av femte ramprogrammet och de dithörande vetenskapliga och tekniska målen tar hänsyn till de principer som nämns ovan. Dessa kriterier bör även tillämpas konsekvent vid genomförandet av det femte ramprogrammet, i syfte att säkerställa konsekvens och sammanhang.
14. Gemensamma forskningscentret (GFC) kommer att genomföra direkta forskningsinsatser inom området för forskning genom forskning och vetenskapliga och tekniska stödverksamheter av institutionell karaktär inom områden där centret förfogar över särskilda eller till och med unika sakkunskaper och resurser inom gemenskapen eller har anförtrots skötseln av verksamheter som är nödvändiga för utformning och genomförande av gemenskapspolitiken och arbetsuppgifter som åligger kommissionen enligt fördraget och som kräver att det gemensamma GFC är opartiskt. Dessutom kommer GFC att inom ramen för ett konsortium gradvis och i konkurrens med andra delta i genomförandet av forsknings- och utbildningsverksamheter.
15. Den årsrapport som kommissionen i enlighet med artikel 7 i fördraget skall överlämna till rådet skall även överlämnas till Europaparlamentet. I överensstämmelse med de rekommendationer om öppenhet och om en sund och effektiv förvaltning av pro-

⁽¹⁾ EGT C 102, 4.4.1996, s. 4.

grammet som skall genomföras är det lämpligt att dessutom anta bestämmelser om en systematisk granskning av hur långt femte ramprogrammet nått samt om en utvärdering av det.

16. För att säkerställa överensstämmelse mellan den forskningsverksamhet som bedrivs med stöd av Euratomfördraget och den som bedrivs med stöd av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, bör beslutet om ramprogrammet för Europeiska gemenskapens verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration antas samtidigt med detta ramprogram och för samma period.
17. Vetenskapliga och tekniska kommittén har hört av kommissionen och har yttrat sig.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Ett flerårigt ramprogram för all forskningsverksamhet på kärnenergiområdet, inbegripet demonstration, nedan kallat "femte ramprogrammet", antas härmed för perioden 1998–2002.

2. Femte ramprogrammet skall omfatta området kontrollerad termonukleär fusion och kärnklyvningsrelaterade energisystem, samt området för industriell och medicinsk användning av strålning och naturliga strålningskällor.

Dessa områden skall utöver de tematiska aspekterna även omfatta övergripande aspekter som rör samarbete med tredje land och internationella organisationer, spridning och användning av forsknings- och utbildningsresultat samt främjande av utbildning och rörlighet för gemenskapens forskare.

3. Urvalskriterierna för de områden som nämns i punkt 2 och för de med dem förbundna målen framgår av bilaga I. De skall tillämpas vid genomförande av femte ramprogrammet.

4. De allmänna riktlinjerna för de nämnda områdena, deras vetenskapliga och tekniska mål samt dithörande prioriteringar anges i bilaga II.

5. Verksamheterna inom femte ramprogrammet kommer att vid behov nära samordnas med den verksamhet inom energiforskningsområdet som beskrivs i femte rampro-

grammet för Europeiska gemenskapens verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (1998–2002), samtidigt som de båda programmens rättsliga oberoende respekteras fullt ut.

Artikel 2

1. a) Det finansiella referensbeloppet för genomförande av detta ramprogram för perioden 1998–2002 skall vara 1 260 miljoner ecu, varav 788 miljoner ecu skall avse kontrollerad termonukleär fusion och 281 miljoner ecu det gemensamma forskningscentret.

Av detta belopp avser

- 310 miljoner ecu perioden 1998–1999,
- 950 miljoner ecu perioden 2000–2002.

- b) Beloppet 950 miljoner ecu skall anses vara bekräftat om det är förenligt med den budgetplan som gäller under perioden 2000–2002. Om en ny budgetplan gäller skall detta villkor endast uppfyllas om

- budgetplanen anger den del av utgifterna som är avsett för forskning, och
- denna del medger att gemenskapen bidrar med 950 miljoner ecu för perioden 2000–2002.

- c) Om beloppet 950 miljoner ecu inte är förenligt med gällande budgetplan för perioden 2000–2002 eller om det inte finns någon gällande budgetplan för dessa år, skall rådet enligt de villkor som anges i artikel 7 i fördraget

- bestämma ett nytt finansiellt referensbelopp,
- anpassa de belopp som anses nödvändiga för de forsknings- och utbildningsprogram som avses i artikel 3, så att de är förenliga med det nya finansiella referensbeloppet.

I avvaktan på de beslut som anges i första och andra strecksatserna skall forsknings- och utbildningsprogrammen inte genomföras utöver vad som anges i första strecksatsen i andra stycket under a.

2. De belopp som nämns i punkt 1 skall bli föremål för översyn när nya medlemsstater ansluter sig innan ramprogrammet löper ut.

Artikel 3

1. Femte ramprogrammet skall genomföras genom två forsknings- och utbildningsprogram, varav ett skall genomföras av GFC.

Varje forsknings- och utbildningsprogram skall ange sina exakta mål i enlighet med de vetenskapliga och tekniska målen i bilaga II, noga ange detaljerade regler för genomförandet, fastställa varaktigheten samt anslå de medel som bedöms nödvändiga.

Kommissionen kommer under eget ansvar att upprätta och offentliggöra en detaljerad förteckning över operativa förfaranden och riktlinjer för urvalet av forsknings- och utbildningsverksamheter.

2. Genomförandet av det femte ramprogrammet får, där så blir nödvändigt, leda till tilläggsprogram. Ramprogrammet får även leda till samarbetsavtal med tredje land eller internationella organisationer enligt artikel 101 i fördraget.

Artikel 4

De närmare reglerna om Europeiska atomenergigemenskapens finansiella deltagande i femte ramprogrammet skall fastställas i enlighet med de särskilda bestämmelserna om forskning och teknisk utveckling i budgetförordningen om Europeiska gemenskapernas allmänna budget, kompletterade med bilaga III till detta beslut.

Artikel 5

1. Kommissionen skall varje år med hjälp av oberoende kvalificerade experter kontinuerligt och systematiskt övervaka genomförandet av femte ramprogrammet och dess forsknings- och utbildningsprogram mot bakgrund av de kriterier som anges i bilaga I och de vetenskapliga och tekniska mål som anges i bilaga II. Kommissionen skall särskilt bedöma om målen, prioriteringarna och de finansiella resurserna fortfarande är lämpliga med hänsyn till inträffade förändringar. Vid behov skall kommissionen lämna förslag till ändringar eller kompletteringar av ramprogrammet och/eller forsknings- och utbildningsprogrammen med beaktande av resultatet av denna bedömning.

2. Innan kommissionen lägger fram sitt förslag angående sjätte ramprogrammet skall kommissionen låta oberoende, högt kvalificerade experter utföra en extern utvärdering av verksamheternas genomförande under de fem åren före denna utvärdering inom de områden som avses i artikel 1.2, mot bakgrund av de kriterier som anges i bilaga I, de vetenskapliga och tekniska mål som anges i bilaga II och genomförandet av detta beslut med hjälp av de forsknings- och utbildningsprogram som grundas härpå. Kommissionen skall överlämna resultaten av denna utvärdering, tillsammans med sina egna kommentarer, till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

3. Valet av de oberoende kvalificerade experter som avses i punkterna 1 och 2 skall göras av kommissionen, på grundval av experternas sakkunniga och personliga lämplighet, varvid välvägd hänsyn skall tas till de olika forskningsaktörerna.

Kommissionen skall ge kännedom åt den fullständiga förteckningen över experter och deras individuella kvalifikationer när experterna har utnämnts.

4. Kommissionen skall regelbundet ge Europaparlamentet och rådet övergripande information om hur genomförandet av femte ramprogrammet och de särskilda programmen fortskrider. Kommissionen skall särskilt överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet vid varje års början. Rapporten skall framförallt omfatta de forsknings- och utbildningsverksamheter som har utförts under föregående år och verksamhetsprogrammet för innevarande år.

Artikel 6

Vid mitten av femte ramprogrammets löptid skall kommissionen granska hur programmet fortskrider och till Europaparlamentet och rådet överlämna ett på utvärderingarna av de olika forsknings- och utbildningsprogrammen grundat meddelande, som i lämpliga fall skall åtföljas av ett förslag till rådet avseende anpassningen av detta beslut.

Utfärdat i Bryssel den 22 december 1998.

På rådets vägnar

C. EINEM

Ordförande

BILAGA I

URVALSKRITERIER FÖR OMRÅDEN OCH MÅL

1. Europeiska atomenergigemenskapens forskningspolitik på kärnenergiområdet är inriktad på att stärka de vetenskapliga och tekniska grundvalarna för den civila kärnindustrin inom gemenskapen och på att uppmuntra den till att blir mer konkurrenskraftig på internationell nivå, samtidigt som all forsknings- och utbildningsverksamhet som anses nödvändig för att genomföra den politik som anges i Euratomfördraget främjas. Den skall också bidra till att främja gemenskapens medborgares livskvalitet och till en hållbar utveckling för hela gemenskapen, de ekologiska aspekterna inbegripna. Genomförandet grundar sig på den dubbla principen om vetenskaplig och teknisk kvalitet och relevans för de ovannämnda målen.

För att kunna anlägga ett lönsamhetsperspektiv som styrs av en önskan om att åstadkomma att offentliga medel allokeras på bästa möjliga sätt och i enlighet med subsidiaritetsprincipen, kommer dessutom urvalet av teman för femte ramprogrammet och av med dessa teman sammanhängande mål att göras med den utgångspunkten att gemenskapen skall göra insatser endast om målen inte tillräckligt väl kan uppnås av medlemsstaterna själva.

2. Med tillämpning av ovannämnda principer skall femte ramprogrammet definieras med utgångspunkt i ett antal gemensamma kriterier som delas in i tre kategorier:

- Kriterier som har samband med ett "mervärde" för gemenskapen och med subsidiaritetsprincipen:
 - Behovet av att fastställa en "kritisk massa" i mänskliga och ekonomiska termer, särskilt genom samordning av kompletterande kompetens och resurser som finns i de olika medlemsstaterna.
 - Viktiga bidrag till genomförandet av gemenskapens politik på ett eller flera områden.
 - Behandling av problem som uppstår på gemenskapsnivå, eller frågor som rör standardiseringsaspekter eller frågor som har att göra med utvecklingen av det europeiska området.

Endast sådana mål som effektivast kan uppnås på gemenskapsnivå genom gemenskapsövergripande forskningsverksamheter skall väljas ut.

- Kriterier som har samband med samhällsmålen:

- Förbättring av sysselsättningssituationen.
- Främjande av livskvalitet och hälsa.
- Skydd av miljön.

Dessa kriterier skall bidra till att Euratoms huvudsakliga sociala mål uppnås, vilka mål återspeglar befolkningens förväntningar och intressen.

- Kriterier som har samband med den ekonomiska utvecklingen och vetenskapliga och tekniska utsikter:

- Sektorer som utvecklas och skapar goda tillväxtmöjligheter.
- Sektorer där gemenskapens företag kan och måste stärka sin konkurrenskraft.
- Sektorer där det finns utsikter till betydande vetenskapliga och tekniska framsteg och som erbjuder möjligheter till spridning och användning av resultaten på medellång eller lång sikt.

3. Dessa kriterier skall tillämpas, och vid behov kompletteras, vid genomförandet av femte ramprogrammet för att fastställa forsknings- och utbildningsprogrammen och välja ut verksamheter för forskning och utbildning, inbegripet verksamheter för demonstration. De tre kategorierna skall tillämpas samtidigt och måste alla uppfyllas, om än i olika omfattning från fall till fall.

—

BILAGA II

ALLMÄNNA RIKTLINJER FÖR OMRÅDENA VETENSKAPLIGA OCH TEKNISKA MÅL

Kärnenergin står för mer än 35% av Europeiska gemenskapens elproduktion. Den utgör ett betydande bidrag till strategier som syftar till diversifierad energiförsörjning och till att minska de totala utsläppen av CO₂.

På kort och medellång sikt kan ansträngningar för att utveckla kärnenergisystemens säkerhet stärka gemenskapens industriella konkurrenskraft genom att Europas tekniska försprång utnyttjas. På längre sikt kan teknik med lovande utsikter kräva avsevärda forskningsansträngningar på gemenskapsnivå och internationell nivå. Minskning av strålningsdoserna från samtliga källor, inbegripet medicinska källor och naturlig strålning, kommer att förbättra livskvaliteten och hälsan och underlätta arbetet med miljöproblemen.

I. FEMTE RAMPROGRAMMETS OMRÅDEN OCH ORGANISATION

1. Femte ramprogrammet kommer att omfatta kontrollerad termonukleär fusion, kärnklyvning samt industriell och medicinsk användning av strålning och naturliga strålningskällor.

2. Ramprogrammet kommer att koncentreras på följande teman:

a) "Nyckelåtgärder"

Nyckelåtgärderna skall vara problemorienterade och klart definierade i överensstämmelse med kriterierna och särskilt inriktas på de specifika målen för varje program och på de önskade resultaten, samtidigt som användarnas åsikter när så är lämpligt kommer att beaktas. Åtgärderna kommer att ha en klar europeisk inriktning. "Nyckelåtgärden" ses som en samling små och stora, tillämpade, generiska och i förekommande fall grundläggande forskningsprojekt inriktade på en gemensam europeisk utmaning eller ett gemensamt europeiskt problem, utan att globala frågor utesluts.

De forskningsverksamheter som skall bedrivas i detta sammanhang kommer att täcka hela det spektrum av sådana verksamheter och ämnesområden som krävs för att uppnå målen och kommer att sträcka sig från grundforskning till demonstration över utveckling. Nödvändig uppmärksamhet kommer att ägnas förbindelser med relevanta nationella och internationella initiativ (inklusive kompletterande europeiska FoTU-ramverk).

b) Verksamheter för forskning och teknisk utveckling av generisk art

Dessa verksamheter, som är avgörande för att programmets mål skall uppnås, kommer att genomföras inom ett begränsat antal områden som inte omfattas av nyckelåtgärderna. De kommer att utgöra ett komplement till nyckelåtgärderna. Huvudsyftet är att hjälpa Europeiska gemenskapen att upprätthålla och förbättra sin vetenskapliga och tekniska kompetens på dessa forskningsområden och att möjliggöra sådan teknik som bör få omfattande användning.

c) Förbättrad tillgång till och bästa möjliga bruk av forskningens infrastruktur.

3. De övergripande verksamhetsområdena omfattar följande:

- Vetenskapligt och tekniskt samarbete med tredje land och internationella organisationer. Programmet (både forsknings- och utbildningsverksamheten) bör vara öppet för deltagande från enheter i tredje land så att faktiskt samarbete underlättas på viktiga forskningsområden av gemensamt intresse.
- Spridning och fullt utnyttjande av resultaten av forsknings- och utbildningsverksamheten.
- Utbildning och rörlighet för forskare. Synergieffekterna mellan forskning och utbildning kommer även fortsättningsvis att utvecklas. Forskarnas och teknikernas rörlighet kommer att öka och tillträde till storskaliga anläggningar kommer att underlättas.

4. Det gemensamma forskningscentrets (GFC) verksamhet:

De direkta forskningsinsatser som skall genomföras av GFC inbegriper forskning och vetenskaplig och teknisk stödverksamhet av institutionell karaktär. GFC kan ge stöd inom områden där det förfogar över särskilda eller till och med unika sakkunskaper och resurser inom gemenskapen, eller där det ansvarar för att sköta verksamheter som är nödvändiga för utformning och genomförande av gemenskapspolitiken och uppgifter som åligger kommissionen enligt fördraget och som förutsätter att GFC är opartiskt. Centret kommer att bedriva sin verksamhet i nära samarbete med forskarvärlden och med företag i Europa. Utbyte mellan GFC och universitet, forskningsinstitut och industri kommer att uppmuntras.

De anslag som ställs till GFC:s förfogande utgör ett maximibelopp. GFC får därutöver verka för att skaffa finansiering från andra källor. Relevanta regler om förvaltning och föreskrifter kommer att gälla för dessa anslag.

GFC skall också i ökande omfattning delta i konkurrensutsatt verksamhet.

II. VETENSKAPLIGA OCH TEKNISKA MÅL

a) Nyckelåtgärder

1. Nyckelåtgärd: Kontrollerad termionnukleär fusion

- i) På lång sikt är målet för fusionsverksamheten, som omfattar all fusionsrelaterad forskningsverksamhet i medlemsstaterna, att gemensamt skapa reaktorprototyper för kraftverk som uppfyller samhällets behov i fråga om driftssäkerhet, miljöskydd och ekonomisk lönsamhet.

Den strategi som föreslås för att uppnå det långsiktiga målet omfattar utveckling av en experimentreaktor (Next Step) och därefter av en demonstrationsreaktor (DEMO) tillsammans med forsknings- och utvecklingsverksamhet inom fysik och teknik där också europeisk industri deltar.

I samband med denna strategi är det nödvändigt att konstruera en experimentreaktor, och mot bakgrund av de framsteg som hittills har gjorts förefaller detta tekniskt möjligt under nästa årtionde. Detta bör ske inom ramen för internationellt samarbete såsom ITER (International Thermonuclear Experimental Reactor – Internationell termionnukleär experimentreaktor).

Syftet med denna nyckelåtgärd är att vidareutveckla den nödvändiga grunden för en eventuell konstruktion av en experimentreaktor. Nyckelåtgärden bör sålunda öka gemenskapens förmåga att från vetenskaplig, teknisk, ekonomisk och organisatorisk synpunkt fatta beslut om och stödja en sådan framtida experimentreaktor.

- ii) Under femte ramprogrammets genomförandeperiod kommer denna strategi att innebära följande:
 - Next Step-verksamhet: den verksamhet i fråga om fusionsfysik och fusionsteknik som huvudsakligen behövs inom sammanslutningarna, Joint European Torus (JET) och den europeiska industrin för att utveckla kapacitet att konstruera en experimentreaktor och förbereda driften av denna. Europa kommer att fortsätta att delta i den detaljerade tekniska projekteringsverksamheten (EDA) för ITER, inbegripet specifikationer för upphandling och förberedelser för licensiering, med målsättningen att konstruera reaktorn.
 - Förbättring av koncepten: strukturerad verksamhet inom fysiken i syfte att förbättra fusionsanläggningarnas grundläggande koncept, inbegripet inriktning mot förberedelser av Next Step-åtgärden och den begreppsmässiga definitionen av DEMO.
 - Långsiktig teknik: strukturerad teknisk verksamhet på längre sikt som är väsentlig för att göra framsteg inom fusionstekniken, särskilt som förberedelse för DEMO och därefter reaktorprototypen.

- iii) I samband med denna strategi kommer fusionskraftens bidrag till en säker och ren baslastproduktion av elektricitet att undersökas på ett mer omfattande sätt i studier av fusionskraftens socioekonomiska aspekter.

Fullskaleverksamheten i JET, som är det viktigaste instrumentet för att få fram uppgifter för experimentreaktorn, kommer att fullföljas. Innan det gemensamma programmet har avslutats kommer möjligheterna till en utökad användning av JET-anläggningarna att undersökas. Dessa kan användas för att få fram ytterligare kunskap för Next Step.

Som en integrerad del av denna nyckelåtgärd skall också följande verksamhet bedrivas: samordning inom ramen för informella kontakter av medlemsstaternas civila forskning om tröghetsinneslutning och eventuella alternativa koncept, en förnyad utvärdering av säkerhets- och miljöaspekter, spridning av resultat och information till allmänheten, samt rörlighet och utbildning.

2. Nyckelåtgärd: kärnklyvning

- i) Syftet med denna nyckelåtgärd är att bidra till att garantera säkerheten vid Europas kärnanläggningar och förbättra Europas industriella konkurrenskraft, att säkerställa strålskyddet för arbetare och allmänhet och att stödja tillämpningen av internationella säkerhetskontroller när det gäller kärnmaterial och att bidra till att garantera säker och effektiv hantering och slutligt omhändertagande av radioaktivt avfall.
- ii) Forskningen kommer att koncentreras på
- driftssäkerhet vid befintliga anläggningar
- Åtgärder för att garantera och förbättra säkerheten i befintliga anläggningar, inbegripet säkerhetsaspekter i samband med en förlängning av reaktorernas livslängd.
- säkerhet i samband med bränslecykeln
- Åtgärder för att förbättra säkerheten i hela cykeln, särskilt de tekniska aspekterna på allvarliga olyckor, strategier och metoder för att förebygga och hantera olyckor och situationen efter en olycka; en vetenskapligt grundad strategi för hantering och omhändertagande av radioaktivt avfall, särskilt radioaktivt avfall med lång livslängd, och minskning av det till ett minimum, inklusive genom omvandling av isotoper med lång livslängd till isotoper med kort livslängd, tekniskt och driftsmässigt tillförlitliga platser för slutförvaring, inbegripet experiment i storskaliga anläggningar, utveckling av bästa metoder samt upprätthållande och uppdatering av databaser, inbegripet sådana för avveckling av kärnanläggningar.
- Undersökningar och effektivitet hos framtida system
- Undersökningar rörande avancerade och mer effektiva bränslen, framtida och nyskapande system, anläggningar och koncept. Dessa undersökningar kommer att omfatta säkerhetsanalyser, inverkan på människan och miljön samt tillvägagångssätt som ur teknisk, ekonomisk och konkurrensmässig synpunkt verkar mest lovande, inbegripet frågor om säkerhet och icke-spridning, för att uppnå en hållbar utveckling.
- kontroll av kärnmaterial
- Teknik och metoder för kontroll av kärnmaterial för att följa den senaste utvecklingen: förändringar i bränslecykeln, den starkt ökande tillgången till klyvbart material i samband med avvecklingen av kärnvapen, de ökande skyldigheterna genom nya internationella avtal samt den olagliga handeln med klyvbart material, vetenskapligt och tekniskt samarbete med IAEA i Wien när så är lämpligt.
- strålskydd
- Särskilt strålskydd vid kärnanläggningar för att skydda arbetarna och allmänheten, till stöd för sådana aspekter som rör drift och bestämmelser; hantering av kärnolyckor samt återställande av kontaminerad miljö.
- iii) Samarbetet med länderna i Central- och Östeuropa och de nya oberoende staterna inom området för kärnklyvning skall koncentreras på forskning som skall hjälpa dessa länder att förbättra säkerheten hos deras reaktorer; avfallshantering; strålskydd; effekterna av långvariga strålningsskador och kontroll av klyvbart material.

Dessa länders och staters deltagande skall uppmuntras genom lämpligt ekonomiskt stöd från gemenskapen, eftersom detta deltagande i hög grad kommer att bidra till att programmets mål nås och alltså är av intresse för gemenskapen. I förekommande fall skall synergieffekter med andra relevanta gemenskapsinstrument eftersträvas.

b) *Verksamheter för forskning och teknisk utveckling av generisk art*

Ansträngningarna kommer att koncentreras på nödvändig forskning för att befästa och utöka europeisk kunskap och kompetens när det gäller

- radiologiskt skydd och hälsa med betoning på förståelse av och medvetenhet om riskerna med joniserande strålning och radioaktivitet, särskilt verkningarna av strålning i låga doser på i synnerhet människor, och som också innefattar epidemiologiska undersökningar,
- överföring av radioaktivitet via miljön,
- förbättring av säkerhet och effektivitet i medicinskt och industriellt bruk av strålning samt en bättre bedömning av exponering från naturliga strålningskällor,
- förbättringar av intern och extern dosimetri.

c) *Förbättrad tillgång till och bästa möjliga bruk av forskningens infrastruktur*

Prioriteringen består i att på bästa möjliga sätt bruka, förbättra tillgången till och förstärka konsekvensen i uppbyggnaden av den europeiska forskningsinfrastrukturen (stora anläggningar, nätverk mellan anläggningar, kompetenscentrum för infrastrukturer) i den utsträckning som sådana åtgärder inte vidtas inom andra verksamheter i ramprogrammet. För detta ändamål planeras åtgärder för att hjälpa forskare att få tillgång över gränserna till infrastrukturer som är av intresse för hela gemenskapen på grund av att de är sällsynta och/eller specialiserade.

Kompletterande åtgärder kan i förekommande fall omfatta stöd till upprättande av nätverk mellan infrastrukturoperatörer och till forskningsprojekt som förbättrar tillgången till infrastruktur.

BILAGA III

VILLKOR FÖR EURATOMS FINANSIELLA DELTAGANDE

Europeiska atomenergigemenskapen kommer att delta finansiellt i den verksamhet inom forskning och teknisk utveckling, inbegripet demonstrations- och utbildningsverksamhet, nedan kallad "indirekta åtgärder", som genomförs inom ramen för de program som ingår i ramprogrammet. Dessutom kommer den att direkt genomföra forsknings- och utvecklingsverksamhet, inbegripet demonstrations- och utbildningsverksamhet, på de områden som omfattas av ramprogrammet, nedan kallad "direkta åtgärder".

1. INDIREKTA ÅTGÄRDER

De indirekta åtgärderna omfattar åtgärder med kostnadsdelning, som kommer att bli det vanligaste sättet att genomföra forsknings- och utbildningsprogrammen, liksom stipendier, stöd till nätverk, samordnad verksamhet och kompletterande åtgärder.

a) Verksamhet med kostnadsdelning

- Projekt inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration samt samordnade forsknings/demonstrationsprojekt.
- Projekt inom området forskning och teknisk utveckling syftar till att få nya kunskaper som kan vara till nytta för att utveckla nya eller avsevärt förbättra befintliga produkter, förfaranden och/eller tjänster och/eller motsvara gemenskapspolitiken behov.
- Demonstrationsprojekt är projekt som syftar till att påvisa värdet hos ny teknik som erbjuder potentiella ekonomiska fördelar, men som inte kan saluföras direkt.
- Samordnade forsknings-/demonstrationsprojekt är projekt som dels innehåller en forskningskomponent och dels en demonstrationskomponent.
- Förbättrad tillgång till infrastrukturer för forskning

Förutom stöd till forskningsinfrastrukturen i andra indirekta åtgärder kommer stöd att beviljas för att förbättra tillgången till forskningsinfrastrukturen genom ersättning av de extrautgifter som uppstår genom integration av forskargrupper från gemenskapen och tillhandahållande av anläggningar.

b) Stipendier

I samband med utbildning och rörlighet för forskare (Marie Curie-stipendier) kommer stipendiaterna att få bidrag som täcker utgifterna för ett tillräckligt socialt skydd, samt ett bidrag till resekostnader. Ett bidrag till värdinstitutionens stödberättigade utgifter när den ligger i gemenskapen kommer också att beviljas.

c) Stöd till nätverk för forskningsutbildning och temanätverk

- Nätverk för forskningsutbildning. Bidrag kommer att beviljas till stödberättigade extrautgifter för att upprätta och behålla nätverken.
- Temanätverk som samlar exempelvis tillverkare, användare, universitet, forskningscentrum, organisationer och infrastrukturer för forskning kring ett angivet vetenskapligt och tekniskt mål för att underlätta samordning av verksamheter och kunskapsöverföring. Bidrag kommer att beviljas för stödberättigade extrautgifter för samordning och genomförande av temanätverken.

d) **Samordnade åtgärder**

De samordnade åtgärderna syftar till att säkerställa samordning av projekt som redan finansierats, i syfte att sprida de erfarenheter som gjorts, förstärka de forskningsinsatser som gjorts av olika aktörer och på så sätt uppnå en kritisk massa, samt att sprida forskningsresultaten och informera användarna.

e) **Kompletterande åtgärder**

De kompletterande åtgärder skall bidra till genomförande av forsknings- och utbildningsprogrammen eller bidra till förberedelserna inför framtida verksamhet, för att säkerställa att de strategiska målen kan uppnås. Åtgärderna syftar dessutom till att förbereda eller stödja övriga indirekta verksamheter. För åtgärder som syftar till saluföring av produkter, metoder eller tjänster, marknadsföringsåtgärder och försäljningsreklam kan inget stöd erhållas.

I besluten om antagandet av forsknings- och utbildningsprogrammen kan ovan beskrivna indirekta åtgärder preciseras, kompletteras eller underkastas ytterligare villkor eller begränsningar.

Reglerna för företags, forskningscentrums och universitets deltagande i indirekta åtgärder anges i ett rådsbeslut 1999/66/Euratom av den 22 december 1998 om regler för företags, forskningscentrums och universitets deltagande i genomförandet av Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) femte ramprogram (1998–2002) ⁽¹⁾. Spridningen av forskningsresultat kommer att ske i enlighet med avsnitt II, kapitel 2 i fördraget.

Förutom de direkta åtgärder som beskrivs nedan kommer GFC att gradvis börja konkurrera om bidrag till de indirekta åtgärderna i ramprogrammet.

2. DIREKTA ÅTGÄRDER

De direkta åtgärder som skall genomföras av GFC omfattar institutionell forskningsverksamhet och institutionell vetenskaplig och teknisk stödverksamhet. GFC kan ge stöd inom områden där det förfogar över särskilda eller till och med unika sakkunskaper och resurser i gemenskapen eller när det får i uppdrag att bedriva sådan verksamhet som är nödvändig för att utforma och genomföra Europeiska atomenergigemenskapens politik samt uppgifter som åligger kommissionen i kraft av Euratomfördraget och som förutsätter GFC:s opartiskhet. GFC skall utföra sina uppgifter i nära samarbete med forskarvärlden och företag i Europa.

3. DELTAGANDETS OMFATTNING

I besluten om antagande av forsknings- och utbildningsprogrammen för att genomföra Euratoms femte ramprogram får ingen avvikelse göras från den omfattning på det finansiella deltagandet som anges nedan, med undantag för vederbörligen motiverade särskilda fall.

⁽¹⁾ Se sidan 56 i detta nummer av EGT.

Verksamhet	Omfattningen på deltagandet i ramprogrammet
Indirekta åtgärder	
Forskningsprojekt och tekniska projekt	50 % av stödberättigande kostnader ⁽¹⁾
Demonstrationsprojekt	35 % av stödberättigande kostnader ⁽²⁾
Samordnade forsknings-/demonstrationsprojekt	35 %–50 % av stödberättigande kostnader ⁽¹⁾ ⁽²⁾
Stöd till tillgång till forskningsinfrastrukturen	Högst 100 % av stödberättigande extrakostnader
Stipendier	Högst 100 % av stödberättigande extrakostnader ⁽³⁾
Nätverk för forskningsutbildning	Högst 100 % av stödberättigande extrakostnader
Temanätverk	
Samordnade åtgärder	Högst 100 % av stödberättigande extrakostnader
Kompletterande åtgärder	Högst 100 % av stödberättigande kostnader
Direkta åtgärder	100 % av kostnaderna

⁽¹⁾ I det särskilda fallet med rättsliga enheter som inte har analytisk bokföring kommer extrautgifterna till följd av forskningen att ersättas till 100 %.

⁽²⁾ 35 % till demonstrationsdelen, 50 % till forskningsdelen.

⁽³⁾ När det gäller industristipendier kommer normalt cirka 50 % av de stödberättigande kostnaderna att ersättas.

4. ANDRA ÅTGÄRDER

Reglerna för Europeiska atomenergigemenskapens deltagande i det gemensamma JET-projektet, verksamheten inom Next Step/ITER, anslutningskontrakten och i vissa uppgifter som endast kan utföras av industrin kommer att specificeras i motsvarande forsknings- och utbildningsprogram.